

Portal Województwa Lubuskiego

Odpowiedź na uwagi dot. projektu RPO Lubuskie 2020

Kategoria - Fundusze Europejskie

Data publikacji -15 stycznia 2014 godz. 11:30

W związku z przedstawionymi przez Wojewodę Lubuskiego Jerzego Ostroucha uwagami dotyczącymi zapisów Projektu Regionalnego

Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020 publikujemy odpowiedź marszałek Elżbiety Polak, w której ustosunkowuje się do poruszonych kwestii.

W odpowiedzi na Pana pismo w sprawie zapisów Projektu Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020, chciałabym podziękować za wzięcie udziału w debacie publicznej nad wizją perspektywy finansowej 2014-2020 w ujęciu naszego regionu. Jednocześnie pragnę ustosunkować się do poruszonych przez Pana kwestii.

Po pierwsze pragnę zwrócić uwagę, iż Regionalny Program Operacyjny zostanie przyjęty w drodze uchwały Zarządu Województwa Lubuskiego dopiero po zakończeniu formalnych negocjacji z Komisją Europejską oraz po oficjalnej akceptacji KE tego dokumentu. Do tego momentu Zarząd proceduje z projektem Programu, który na bieżąco jest uzupełniany o wszystkie brakujące elementy. Po drugie spieszę poinformować, iż w dniu 20 grudnia 2013 r. w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej nr 347 został opublikowany pakiet legislacyjny Polityki Spójności na lata 2014-2020, zgodnie z którym rozporządzenie, które reguluje organizację perspektywy finansowej na lata 2014-2020, to *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.*

W odniesieniu do elementów obligatoryjnych każdego programu operacyjnego, wyjaśniam, iż na etapie kończenia prac nad Projektem RPO-L2020, znana już była wartość alokacji na jego realizację (906,1 mln euro), jednakże szczegóły podziału środków (w tym podział pomiędzy fundusze EFRR oraz EFS), zostały przekazane regionom w terminie uniemożliwiającym ich ujęcie na tym etapie prac nad dokumentem. Projekt Programu zawiera zatem jedynie informację o procentowym udziale poszczególnych funduszy w ramach zdefiniowanych Osi Priorytetowych. Obecnie trwają prace nad uzupełnieniem brakujących części merytorycznych dotyczących projekcji finansowej. Ostateczne ich zakończenie zależy jednak od wielu czynników, między innymi wyników konsultacji społecznych, które również mają wpływ na alokowanie środków w poszczególnych obszarach wsparcia.

W odniesieniu do kwestii związanych z oceną ex ante Programu, należy podkreślić, iż proces ten został już rozpoczęty. Wyłoniono wykonawcę, który zrealizował już pierwszy etap badania i rozpoczął kolejny. Zgodnie z przyjętym harmonogramem raport końcowy z ewaluacji powinien zostać przekazany przed końcem I kwartału

2014 roku. Równolegle z postępowaniem na wyłonienie wykonawcy badania ewaluacyjnego uruchomiono procedurę ws. przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko RPO – Lubuskie 2020. Niestety pierwsze postępowanie przetargowe nie zakończyło się podpisaniem umowy (wybrany wykonawca odstąpił od podpisania umowy). Kolejny przetarg wyłonił wykonawcę na przeprowadzenie oceny, umowa została podpisana, a wykonawca przystąpił do wykonania zadania. Przy zakładanym harmonogramie, prace w tym zakresie powinny zakończyć się na początku II kwartału 2014 roku. Należy przy tym podkreślić, iż zadanie to obejmuje również przeprowadzenie szerokich konsultacji społecznych.

W związku z tym, iż aktualnie trwają prace w zakresie aktualizacji wielu strategii branżowych (w tym w zakresie zdrowia, czy turystyki), faktycznie może stanowić to utrudnienie dla analizy szerokiego horyzontu Programu. Niemniej Instytucja Zarządzająca dokłada wszelkich starań w celu koordynacji treści zapisów RPO-L2020 z projektowanymi strategiami. Koniecznym jest jednak zaznaczenie faktu, że strategie branżowe są rozwinięciem Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 i jako takie muszą realizować cele i kierunki w niej wskazane. Podobnie RPO – Lubuskie 2020 jest dokumentem, który wpisuje się bezpośrednio w zapisy SRWL. Zasada programowania zakładająca odwołanie się do dokumentów wyższego szczebla zapewnia, iż strategie o których mowa, będą realizowały spójną z RPO-L2020 wizję. Dodać należy również, iż strategia ma inny charakter niż program operacyjny. W części są ze sobą zbieżne, lecz nie są to dokumenty tożsame. Program operacyjny jest narzędziem wykonawczym (jednym z wielu) dla SRWL, ale jednocześnie musi realizować założenia przyjęte przez KE, stąd też nie jest to instrument odpowiadający na wszystkie wyzwania zdefiniowane w strategii rozwoju regionu, czy strategiach branżowych.[\[m1\]](#) Dlatego dalece nieuzasadnionym jest obawa, iż równoległe procedowanie z dokumentami programowymi i strategiami (które tylko częściowo znajdują swoje odniesienie w RPO) będzie miało swoje negatywne konsekwencje implementacyjne. Nie podzielam również Pańskiej obawy o brak koordynacji w procesie tworzenia Programu z aktualizacją dokumentów strategicznych. Oba te procesy są ze sobą sprzężone, a weryfikacja zbieżności, obszarów wrażliwych z punktu widzenia programowania, jest prowadzona na bieżąco.

Wyłonienie inteligentnych specjalizacji naszego regionu stanowi ogromne wyzwanie. Dlatego też należy dołożyć wszelkiej staranności, aby proces ten został przeprowadzony w sposób właściwy. Jakość działań w procesie określania IS, jest dla nas priorytetem. W grudniu 2013 r. opracowano wstępny raport nt. potencjałów rozwojowych województwa lubuskiego. Prace dotyczące IS mają charakter przede wszystkim oddolny, konsultacyjny, z zaangażowaniem środowiska przedsiębiorców, środowiska naukowego i organizacji około biznesowych. Ponieważ to te środowiska są naturalnymi kreatorami procesów rozwoju gospodarczego. W tym zakresie Program odnosi się ogólnie do kwestii specjalizacji regionu wskazując na szczególne znaczenie działań i projektów wpisujących się w wyznaczone specjalizacje regionu. Mając na uwadze fakt, iż specjalizacje pierwotnie wskazane mogą ewoluować w okresie realizacji RPO, literalne ich zapisanie w treści RPO, w mojej opinii, nie jest konieczne. Szersze odniesienie do specjalizacji regionu będą zawarte w uszczegółowieniu Programu, ale przede wszystkim w kryteriach wyboru Projektów, które będą odzwierciedleniem bieżącej sytuacji i zmian zachodzących w tym

zakresie.

W stosunku do kwestii dotyczącej przewidzianych trybów kontraktowania środków w ramach RPO – Lubuskie 2020, należy wskazać, iż informacje w zakresie stosowania trybu pozakonkursowego została zamieszczona w opisie każdego priorytetu inwestycyjnego w ramach RPO – Lubuskie 2020. Tryb pozakonkursowy będzie obejmował zarówno realizację projektów pochodzących z listy projektów strategicznych, jak również projekty w ramach ZIT. Szczegółowe kryteria wyboru projektów do realizacji będą określone na etapie realizacji Programu i będą identyczne dla wszystkich Beneficjentów bez względu, w jakim trybie kontraktacji będą się ubiegać o środki. Natomiast lista projektów strategicznych tworzona jest w oparciu o zapisy Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego oraz w wyniku konsultacji społecznych, w czasie których zgłaszane są propozycje inwestycji o charakterze kluczowym dla regionu. Niemniej jednak prace nad określeniem ostatecznego kształtu listy projektów strategicznych nadal trwają, również pod kątem dostępności środków w ramach RPO, jak i możliwości ich finansowania z innych źródeł.

W odniesieniu do bardzo ważnego obszaru wsparcia Programu, jakim jest ochrona zdrowia zapewniam, że stanowi on przedmiot naszej szczególnej troski. Planując interwencję w tym sektorze należy mieć na uwadze, że do chwili obecnej Komisja Europejska nie odniosła się szczegółowo do planów Polski określonych w projekcie Umowy Partnerstwa, gdzie opisane zostały założenia realizacji wsparcia. Niemniej jednak Projekt RPO – Lubuskie 2020 zakłada interwencję w sektor ochrony zdrowia. Szczegóły w tym zakresie zostaną określone na późniejszym etapie, w tym także poprzez katalog kryteriów oceny. Natomiast w kwestii projektów planowanych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Polski Zachodniej informuję, iż trwają prace nad samym dokumentem strategicznym, jak również szczegółowe uzgodnienia dotyczące wspólnych przedsięwzięć. W tym miejscu informuję również, iż prace nad podziałem interwencji pomiędzy wszystkimi programami operacyjnymi, jakie będą realizowane w perspektywie na lata 2014 – 2020 nie zostały jeszcze zakończone. Dodatkowo pragnę zwrócić uwagę, iż katalog potencjalnych beneficjentów Programu będzie miał charakter ogólny, który zostanie doprecyzowany w Uszczegółowieniu. W odniesieniu do samej Strategii Rozwoju Polski Zachodniej przekazuję, iż prace nad dokumentem są koordynowane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju i są w fazie końcowej. Zgodnie z harmonogramem w lutym br. projekt Strategii zostanie skierowany do konsultacji społecznych i międzyresortowych.

W stosunku do wsparcia rozwoju cyfrowego regionu przewidzianego w ramach RPO – Lubuskie 2020, pragnę poinformować, iż zadania w tym zakresie będą realizowane bezpośrednio poprzez Oś Priorytetową 2 – Rozwój Cyfrowy (alokacja 4,5% EFRR). Niemniej jednak należy podkreślić, iż zadania związane z TIK, realizowane przez podmioty z sektora MŚP będą możliwe do wsparcia w ramach Osi Priorytetowej 1 – Gospodarka i innowacje. Dlatego też nie należy postrzegać alokacji OP 2, jako jedynych środków dedykowanych rozwojowi e-usług. Natomiast budowa sieci dostępowych, mimo naszych starań, nie będzie możliwa do wsparcia z poziomu regionalnego. Obecne zapisy tzw. linii demarkacyjnej przewidują taką interwencję jedynie na poziomie krajowym – ze środków Programu Operacyjnego Polska

Cyfrowa.

W odpowiedzi na wskazany przez Pana brak zapisów w Projekcie Programu dotyczących podsumowania bieżącej perspektywy finansowej (2007-2013), pragnę zapewnić, iż takie podsumowanie stanowiło jeden z podstawowych kroków w pracach nad RPO. Wnioski z takiej analizy, zarówno w zakresie udzielonego wsparcia, jak również zainteresowania i potencjału Beneficjentów inwestycjami w poszczególnych obszarach (w tym w zakresie B+R) znalazły swoje odzwierciedlenie chociażby w proponowanych typach działań, jak i w podziale alokacji. Zarząd Województwa posiada autonomię w kreowaniu rozwiązań dla perspektywy finansowej 2014-2020 i porusza się w wyznaczonych przez politykę spójności ramach, w tym koncentracji tematycznej oraz konieczności koncentracji minimalnych wartości środków przeznaczonych na najistotniejsze z punktu widzenia całej wspólnoty obszary. Wymagania nakładane przez KE konfrontowane są z realiami naszego regionu, a propozycje ujęte w Projekcie RPO-L2020 stanowią pewnego rodzaju kompromis. Oczywiście podkreślić należy jeszcze raz, iż wszystko to, co wydarzyło się w naszym regionie dotychczas w zakresie realizacji programów finansowanych ze środków UE, jest dla nas w procesie projektowania RPO nieocenionym źródłem wiedzy, zbiorem doświadczeń, które wykorzystujemy dla zaplanowania możliwie najlepszych rozwiązań na perspektywę 2014-2020. Proszę jednak nie zapominać o czekającym nas procesie negocjacji z KE, podczas którego oba spojrzenia zostaną skonfrontowane, a w jego wyniku powstaną ostateczne zapisy RPO – Lubuskie 2020.

Nawiązując do Pana propozycji silniejszego powiązania świata nauki z biznesem w celu zapewnienia rozwoju opartego o innowacyjne rozwiązania, chciałam zapewnić, iż jest to, również w mojej opinii, bardzo istotny element wsparcia, który został odzwierciedlony w Projekcie RPO-L2020. Natomiast wsparcie skierowane na rozwój kierunków zamawianych na uczelniach w celu dopasowania oferty kształcenia do faktycznego zapotrzebowania rynku, oczywiście jest ideą bardzo słuszną, jednakże interwencja w tym zakresie może być realizowana wyłącznie na poziomie krajowym. Zapisy Projektu RPO nie przewidują takiego typu projektów.

Podniesiony przez Pana temat demografii i zagrożeń, jakie z jej zmian wypływają, pragnę zapewnić, iż w ramach programu zaprojektowano szereg działań umożliwiających walkę z negatywnymi skutkami zmian ludnościowych. Działania te obejmują zdrowotną profilaktykę zawodową w celu jak najdłuższego utrzymania pracownika na rynku pracy, wsparcie skierowane na zwiększenie miejsc opieki nad dziećmi oraz osobami zależnymi, wprowadzanie elastycznych form zatrudnienia w celu umożliwienia łączenia życia zawodowego i rodzinnego. Zaplanowano również działania mające na celu szeroką promocję i wsparcie w zakresie uczenia się osób dorosłych.

Uwaga dotycząca przyjętego formatu RPO oraz terminologii stosowanej w dokumencie, które różnią się od tych, do których wszyscy przyzwyczailiśmy się w perspektywie finansowej 2007-2013, jest naturalnie słuszną. Pragnę jednak ponownie nawiązać do wymagań, jakie wynikają z dokumentów unijnych, określających definicje pojęć używanych w celu opisu celów, czy obszarów wsparcia. Przyjęta formuła dla RPO jest uniwersalna, co ma standaryzować proces

programowania i ułatwić negocjacje. Jednak jestem przekonana, że to nie będzie w żadnym stopniu stanowiło przeszkody, czy znacznego utrudnienia dla zrozumienia dokumentu oraz późniejszej aktywności beneficjentów. Zadaniem IZ RPO jest wyeliminowanie wszelkich barier i obciążeń na etapie wdrożeniowym. Program jest najważniejszym dokumentem, ale proszę nie zapominać o dokumentach, które będą rodzajem wytycznych, zbiorem warunków i zasad dla beneficjentów. Ich rolą będzie przygotowanie beneficjentów do realizacji Projektów, w uzupełnieniu do zapisów Programu.

Pragnę zapewnić, iż wszystkie uwagi i sugestie, które otrzymujemy w procesie konsultacji są dla nas inspiracją i bodźcem do przemyślenia zaproponowanych rozwiązań, tak aby RPO – Lubuskie 2020 był dokumentem żywym, z którego celami mógłby się identyfikować każdy Lubuszanin, godzącym wymagania i ograniczenia wynikające z wizji rozwoju UE z potrzebami i specyfiką naszego regionu.

Elżbieta Polak
Marszałek Województwa Lubuskiego